Štev. 110 — V Trstu, v torek 22. aprila 1919 — Letnik XLIV

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje: — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcij lista Edinosti. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 3·—, pol leta L 18·— in celo leto L 36·—. — Telefon uredništva in uprave štev. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 20 stot.; osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po 40 stot., oglasi denarnih zavodov mm po 80 stot. Mali oglasi po 10 stot. beseda, najmanj pa L 1·—. Oglase sprejema inseratni oddelek Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti. Uprava in inseratni oddelek se nahajata v Trstu, ul. sv. Frančiška As. 20.

MIROVNA KONFERENCA.

PARIZ, 19. V včerajšnji seji so štirje načelniki zavezniških vlad odobrili kompromisne točke, po katerih bi Gdansko bilo svobodna luka pod poljsko upravo. Mirovna pogodba z vojaškimi klavzulami glede Zveze narodov bo zavzemala vse članke glede odškodnine, sankcij in odgovornosti ter bo tako zasledovala odgovornost provzročiteljev zločinov in grozot med vojno.

Razpravljanje o italijanskih vprašanjih. - Čehoslovaki so solidarni z Italijo.

PARIZ, 20. Današnja razprava o italijanskih vprašanjih v splošnem, je imela neki svečan značaj, kakor zadnji del dela Sveta četvorice.

Bili so prisotni razun četvorice in Sonnina, tudi tajniki in pravoslovci. Razpravljanje se je vršilo, kakor navadno pri svečanih sejah. Ne more se poročati, kaj se je govorilo in ne kaj se je odločilo, ker se ni odločilo — ničesar.

Češka delegacija na mirovnem kongresu je baje sporočila predsedniku Sveta četvorice, da se strinja z italijanskimi zahtevami glede Reke.

PARIZ 20. Svet petorice ministrov za zunanje stvari se je sešel k seji, kjer je razpravljal o različnih vprašanjih, posebno o reviziji pogodeb iz l. 1839 glede Belgije ter o prehrani baltiških dežela Kuronske, Estonske in Litve.

Kako bodo sprejeti nemški delegati v Versaillesu.

PARIZ, 20. Nemški delegati se pričakujejo, kakor je znano, na 25. t. m. Ukrenili bo do vse potrebno, da ne pridejo v dotiko z radovedneži. Delegate bodo peljali v zaprtih avtomobilih od postaje v dva hotela, kjer so jim rezervirali nekoliko prostorov. Izšli bodo šele na 26. v jutro, ko jih bodo peljali ravno tako oprezno v Trianon. Okoli Trianona bodo vse izpraznili in kdor ne spada k komisijam, tehničnim uslužbencem ali k mirovni konferenci, se ne bo smel približati. Pooblaščencem bodo izročili tekst mirovne pogodbe v salonu v prvem nadstropju Trianona. Nemške delegate bodo nato odvedli v njih prenočišča.

Clemenceau se posvetuje z Wilsonom in Fochom.

PARIZ, 20. Clemenceau je popoldne sprejel Wilsona v vojnem ministrstvu, a proti večeru je imel pogovor z maršalom Fochom.

Reško vprašanje še ni rešeno.

PARIZ, 20. »Temps« piše, da sta se Orlando in njegov kabinetni vodja udeležila današnje seje Sveta vladnih načelnikov. »Temps« piše, da so razpravljali o raznih načinih rešenja reškega vprašanja, toda do zaključka da niso prišli.

Tekst mirovnih preliminarijev vdobe trije nemški delegati.

BAZEL, 20. Iz Berolina poročajo: Vrhovni zavezniški vojni Svet je pozval brzojavno nemške delegate za 25. aprila v Versailles, kjer jim izroče mirovne preliminarije, ki so jih določile zavezniške države. Minister za zunanje stvari grof Brockdorff-Rantzau je odgovoril, da nemška vlada pošlje v Versailles ministra-pooblaščenca Daniela, svetnika Hellerja in legacijskega svetnika Schmidta. Leti bodo pooblaščeni, da prevzamejo mirovne preliminarije, ki jih takoj odnesejo nemški vladi.

PARIZ 20. Sklep nemške vlade, da pošlje v Versailles samo 3 pooblaščence, se tolmači tako, da nemška vlada noče, da bo vseh 25 pooblaščencev čakalo brez dela na nedoločen čas v Versaillesu. Pogajanja bodo prej rešena, če se pooblaščenci predstavijo v Versaillesu z že sklenjenimi odloki.

Zavezniki so proti sklepom nemške vlade.

PARIZ 20. »Temps« piše, da so zavezniške vlade zelo nasprotne sklepom nemške vlade, ki hoče poslati samo 3 pooblaščence v Versailles, ki pa ne bodo pooblaščeni da podpišejo mirovne preliminarije, temveč jih samo priobčijo nemški vladi. »Temps« pravi, da bi zavezniške vlade morale tozadevno interventirati pri nemški vladi.

Proti diktiranemu miru.

BAZEL 20. Iz Berolina poročajo: »Homme libre« je pred kratkim priobčil članek, kjer pravi, da ne bodo nemški delegati dolgo v Versaillesu ter da se bodo morali omejiti edinole na podpis mirovnih preliminarijev. Če je to res, — piše »Vorwärts«, — bo dolžnost nemške vlade, da ne sprejme diktiranega miru. Zadostuje, da se odpošlje v Versailles 1 poverjenik. Potem se bo v Nemčiji razpravljalo in mogoče tudi vzelo v obzir splošno narodovo mnenje, da se vidi, kako narod misli o tem.

Wilsonov parnik je že v Brestu.

BREST 20. Parnik »Jurij Waschington«, ki odpelje Wilsona v Združene države, je pristal v tukajšnji luki.

Iz Nemške Avstrije.

BAZEL, 20. Z Dunaja poročajo: Tukaj so na dnevnem redu progoni tujcev iz Avstrije. Veliko ogrskih komunistov so izgnali z Dunaja in Nemške Avstrije. Listi pišejo, da so pri komunističnem agitatorju Ernu Steinerju iz Budimpešte zaplenili dva zaboja z 2 milijoni iz rezerve avstro-ogrske banke. Našli so tudi komunistične propagandne spise.

Deputacija brezposelnih pri kancelarju.

BAZEL, 20. Z Dunaja poročajo: Zveza brezposelnih je zavrnila predlog, da bi se zborovalci podali takoj pred parlament in je sklenila poslati h kancelarju deputacijo po odgovor na zahteve, predložene v četrtek.

Pogajanja za priključenje Nemške Avstrije k Nemčiji.

BAZEL, 20. Z Dunaja poročajo: Finančna komisija, ki je ena posebnih pripravljalnih komisij, sestavljenih v sporazumu med Brockdorff-Rantzau in Bauerjem, za priprave za priključenje Nemške Avstrije k Nemčiji, je začela s svojim delovanjem na Dunaju. Razprava se je razvila pred vsem o nadomestitvi krone z marko in o tozadevni uredbi kroženja papirja. Tudi so razpravljali o kreditu, ki naj bi se odprl Nemčiji, da se izvede izmenjava, in posebej o ukrepih, ki se pokažejo potrebni vsled politično-financijelnega položaja obeh dežel. Komisija je uredila konkretne predloge v tem pogledu, ki so bili predloženi obema vladama v odločitev.

Nota francoskega pooblaščenca.

DUNAJ, 20. Sobota je minula mirno. Posebni francoski pooblaščenec Allize je predložil državnemu tajništvu za zunanje stvari to-le noto: Vlada francoske republike je sklenila, da bo sporazumno z zavezniškimi vladami skrbela za prehrano stare Avstrije. Francija je že stopila v pogajanja, da bi vlaki z živili za Nemško Avstrijo vozili direktno skozi Švicarsko. Na vsak način bi pa vsi ti ukrepi bili brezpomembni, če bi zavezniki radi nezakonitih dogodkov izgubili zaupanje v prebivalstvo in bi jim ne bili zagotovljeni neovirani bodoči transporti ter razdeljevanje omenjenih živil.

Poletni delavni čas.

DUNAJ, 20. Avstrijska vlada je sklenila uvedbo poletnega delavnega časa od 28. aprila do 29. septembra.

Dunajski incident poravnan.

CURIH, 20. aprila. Incident z italijanskim avtomobilom, ki je bil pri dunajskih izgredih zadet od strela, je poravnan. Vlada se je takoj pismeno opravičila. General Segre je odgovoril, da nima italijanska vlada povoda za nadaljnje zahteve, ker dogodek ni imel resnih posledic in ker je mir in red zopet vzpostavljen.

IZ NEMČIJE.

Aretirali so zločinca, ki je osumljen ubojstva Liebnechta in Roze Luksemburg.

CURIH, 20. Neki brzojav iz Landsberga pravi, da so aretirali zločinca osumljenega, da je ubil Liebknechta in Rozo Luksemburg. Ta je vojak Runge; aretirali so ga v vzhodni Prusiji.

Boji za Monakovo so začeli.

CURIH, 20. aprila. O dogodku na Bavarskem ni dosedaj gotovih vesti. Po nekem lakoničnem brzojavu, se nahajajo vladne čete blizu Dachana, severozapadno Monakovega ob reki Amper, ter imajo nasproti 10.000 oboroženih delavcev. V Monakovemu vodi obrambeni boj Somtheimer. Po zadnjih negotovih vesteh so komunisti imeli nekak uspeh pri Dachanu. 4 častniki, nekaj sto ljudi, 4 topovi in nekaj strojnic je padlo v roke rdeči vojski. Prebivalci mesta Dachen, da so baje zahtevali, naj se bela straža umakne, in ta se je — umaknila.

Težaven položaj v Indiji.

LONDON, 20. t. m.: Prihajajo zelo vznemirjujoče vesti iz Indije, ki pravijo, da se v deželi širijo nemiri, ki zavzemajo vsakdan večje meje in postajajo vsakdan resnejši. Proglašena je obsedno stanje po velikem delu dežele, posebno na severu, a sedaj grozi splošna železničarska stavka, ki bi imela velikanske posledice v tako ogromni deželi z relativno zelo slabimi prometnimi zvezami.

V nekem konfliktu je bilo sto žrtev.

LONDON, 20. Položaj v Indiji kaže na bolje, toda obnavljajo se vstaje tupatam v Kengiabskem okraju. V Amoritzaru je 13. in 14. t. m. prišlo do konflikta radi prestopka prepovedi javnih sestankov. Palo je nekaj strelov iz pušk. Žrtev je 200.

Illiesco zahteva ustanovitev romunsko-poljske fronte.

PARIZ 20. Na podlagi govora, ki ga je pred kratkim držal Lloyd George, je romunski general Illiesco izjavil sledeče: Lloyd George je razložil, da je ententin program podpirati admirala Kolkaka in generala Denikina ter zaustaviti boljševiški naval. Veselijo me te izjave, ki soglašajo z bistvom projekta, ki sem tako podpiral, in ki se sestoji v tem, da se ustanovi romunsko-poljska fronta. Lloyd George je izjavil, da bo ententa dala Romunski in Poljski vsa sredstva na razpolago, da se dvigne nepremagljiv bran proti boljševiškemu navalu. Naj te besede postanejo čini, in rešitev je takoj! Upam, da bodo takoj poslane na romunsko-poljsko fronto nujne oprave ter vojni materijal in živila. General Illiesco je zaključil: Zavezniki naj bi posvetili vse skrbi za prehrano te fronte, preden začnejo prehranjevati Nemčijo.

O veljavnosti 14 Wilsonovih točk za vse (!) zaveznike

prinaša pariški »Le Matin« od srede, 16. aprila, naslednje informacije iz krogov Wilsonovih prijateljev:

Če je Francija naletela na prigovore od strani predsednika Wilsona proti nekaterim njenim zahtevam, mora to predvsem pripisovati sama sebi.....

Kadar je namreč predsednik Wilson v svojem samotarenju v Washigtonu, meseca januarja 1918, sestavil svojih slavnih štirinajst načel za mir, je obvezal s tem očividno le samega sebe in Ameriko. Zaveznikom je bilo svobodno, da sprejmejo, ali da završejo njegov način naziranja (d'accepter ou de refuser sa façou de voir). Toda, koncem oktobra 1918., se je zgodilo nekaj važnega. Na ukaz predsednika je namreč Državni Oddelek (le departement d'etat) naznanil uradno vsem zavezniškim vladam štirinajst toček gosp. Wilsona, povabivši jih, naj formulirajo svoje nazore. Zavezniki so se zbrali v Versailles-u, so se posvetovali in so telegrafirali svoj odgovor v Washington.

In kaj vsebuje ta odgovor?

Popolno pritrditev slavečim štirinajstim točkam! (Un adhesion entiere aux fameux quatorse points). Dva sama pridržka sta bila podana: eden od Angleške o svobodi morja, s katerim (pridržkom) se britanska država izjavlja za svoje neodvisno postopanje v tej stvari; drugi od Francoske o obnovljenju (restauration) svojega opustošenega ozemlja, s katerim pridržkom vlada republike precizira svoje stališče v tej stvari.

Glede Sarre niti ene besede. Glelde bodočega vladanja v kolonijah niti ene besede.

Predsednik Wilson vstraja torej pri mnenju, da se Francija in drugi zavezniki v ostalem strinjajo z njegovimi točkami.

Razgovori med Orlandom in Wilsonom o vprašanju italijanskih meja.

Pod tem naslovom prinaša milanski »Secolo« od 18. aprila nastopno situacijsko sliko, došlo mu iz Pariza:

V svoji sinočnji izjavi pravi Wilson izrecno, da Jadranski problem, za katerega gre sedaj, se ne opusti več, dokler ne pride do rešitve. Ali bomo imeli to rešitev za bodočo nedeljo? Ali se bo ta mirovna odločitev spajala s proslavo Velikenoči? Stvar je možna, ali — po moji sodbi — zelo neverjetna. Nadejajmo se, ali ne vdajajmo se preveč iluzijam. Neki državnik neke male dežele-zaveznice mi je rekel nedavno, smehljaje se: Vi pridete do sporazuma o polnoči 24. aprila, ne poprej.

Bomo videli, je-li bil prorok? Gotovo je — kaj dobro poznavajoč položaj — hotel reči s temi svojimi besedami, da odpori so trdi in da je vsa verjetnost, da se bodo razprave vlekle vse do zadnjega trenutka. O tem naj bodo uverjeni naši čitatelji. Dne 25. aprila se predstavijo v Versaillesu nemški delegati, a naša delegacija je odločena, da ne podpiše preliminarijev miru z Nemčijo, če ne bo poprej vprašanje italijanskih meja definitivno rešeno!

Oficijelno razpravljanje — recimo tako — je, kakor veste, začelo včeraj, ali od vseh strani se drže velike rezerve. »New-York Herald« — ki je med tistim malim številom listov, ki odkrito simpatirajo z Italijo, piše danes: »Govori se, da rešitev Jadranskega problema utegne biti manje zadovoljiva za Italijo, nego si pričakuje. Računa se na kompromis o spornih točkah, ki bo vseboval nevtralizacijo Reke!« Ali to je ravno eden med tistimi »se govori«, dočim je eno dejstvo realno in neoporečno: da italijanska delegacija trdno vstraja pri svojem stališču glede Reke. Nadaljuje svoje delo prepričevanja pri Wilsonu, dočim ste se Francija in Anglija v tej fazi takorekoč umaknile v stran.

Pogoji našega miru so torej sedaj odvisni izključno od predsednika Zedinjenih držav, ki s razgovarja na podlagi zaključkov, predloženih mu od njegovih izvedencev. Tako se je nadejati, da si tudi v našem slučaju končno ustvari lastno mnenje in da odloči po svoji razsodbi. Izgotovivši svoje »opomine«, obsezajoče razne strategične, zemljepisne, gospodarske, narodopisne in socijalne strani italijanskega problema, so pred kakim tednom predložili edinstveno poročilo, s skupnim pregledom in popolno, o svojih poizvedovanjih, opazovanjih in predlogih.

Poročilo ima podpis desetorice in ni ugodno našim aspiracijam, kolikor se tiče vshodne Istre, Reke in Dalmacije. Ker pa je Wilson že drugekrati odločil drugače, nego so mu predlagali njegovi izvedenci, tako se je nadejati, da si tudi v našem slučaju končno ustvari svoje lastno mnenje in da odloči po svoji razsodnosti. Ali, če tudi priznavamo — kakor priznavajo vsi, ki so se mu mogli približati — njegovo absolutno nepristranost, najstrožjo vestnost, točno preučevanje, s katerim so njegovi ameriški izvedenci rešili svojo nalogo, vendar ne moremo drugače, nego da opozorimo na neskladnost, ki je v tem akademičnem posredovanju v takem življenskem vprašanju, tako globokem, tako zapletenem, kakor je ono Jadrana. Ti čestivredni gospodje, došli sem iznenada s svojih vseučilišč, so pridno proučevali zemljepisne karte, demografične podatke, trgovinske statistike; ali, kako so si mogli ustvariti široko, jasno, zgodovinsko in človečansko sliko o razsežnem in zapletenem problemu?

In kako se more — brez jasne slike — narekovati rešitev, določujoco usodo dveh narodov? Nikoli. Kakor pred kako inkongruenco, čutimo zmoto in fatalnost neskladnosti, ki ni dopustila, da bi se ta dva naroda sporazumela direktno o svojih medsebojnih interesih. Naj bo že odločitev Wilsona kakršnjakoli, bomo vsi, Italijani in Jugoslovani, enakomerno nosili posledice te zmote in te fatalnosti, kajti, ko se Američani povrnejo na svoja vseučilišča, ko se Wilson povrne v »Belo hišo«, ko se Angleži in Francozi umaknejo od Jadrana: bomo le mi, ki bomo morali, korak za korakom, direktno uravnavati svoje odnošaje sosedstva.

Mario Borsa.

* * *

Mnogo temu, kar je tu napisal Mario Borsa v »Secolu«, ne moremo odrekati priznanja. Vsa hvala mu posebno na tem, da govori tako toplo za direkten sporazum med Italijani in Jugoslovani o vprašanjih, ki so res življenska za oba naroda, za obe državi. Mario Borsa kaže, da se povzdiga nad tisto sedaj splošno površnost in nestvarnost, ki je posledica dejstva, da se vse preveč nastavlja ulo hipnim razpoloženjem razgretih duhov, mesto da bi se slušal glas trezne razsodnosti in izpoznavanja resničnih interesov za bodoče čase, ki more edino dati podlago za sporazum, ki bo enako služil koristim ene in druge strani. Ali, izvajanja poročevalca milanskega lista vabijo naravnost k razmišljanju o vprašanju, ki pa se sedaj otega možnosti, vprašanju: kje je krivda, kje in kako se je grešilo, da ni moglo priti doslej do tega direktnega razgovora med obema narodoma, kakor ga želi Mario Borsa? Vsakako pa se ton, v katerem govori ta italijanski publicist, najugodneje razlikuje od drugih razpravljanj o tem predmetu v sedanjih časih razburjanja in razvnemanja.

Delajmo ljubimo svoje in spoštujmo drugo!

(Dopis.)

Čut pravega zadoščenja mi je ogrel dušo, ko sem prečital velikonočno izdanje sedaj zopet prerojenega našega glasila. To zadoščenje pa nima svojega izvora toliko v povečanju oblike i pomnožitvi vsebine, kolikor v dejstvu samem: da se niso uresničile slutnje in bojazni pesimistov, ki so menili, da se bliža konec vsemu! »Edinost« se je — so govorili — skrčila skoro na nič in z uro v roki moremo že računati na trenutek, ko je ne bo več! Ne tega leta, ne nobenega drugega ne bo več v tem mestu, s katerim so neločljivo spojeni toliki gospodarski in etični interesi velikega dela slovenskega in hrvatskega naroda. Smrtna ura »Edinosti« da bo znak, napovedovalka konca vsemu.

Nedeljsko izdanje »Edinosti« jim je prineslo blažilno tolažbo, da te zle slutnje niso opravičene in da smemo gojiti vero — v kateri govorite v svojem uvodniku —, da se usodne bojazni ne uresničijo.

Toda, premišljeno naglašam, da smatram povrnitev »Edinosti« k prejšnji predvojni obsežnosti in čvrstosti, in pripravljenost odločujočih činiteljev pri njej za vse možne žrtve, njih sklep za nadaljnje delo, le kot nadebuden znak in kot klic vsej naši javnosti: na delo!

Porečete, da je to le parafraza, da ponavljam le, kar ste že rekli vi. Je. Ali to naglašanje se mi zdi tako važno — ker vidim v njem ključ do naše bodočnosti — da je je treba ponavljati zopet in zopet. Saj pravi že znani slovenski pregovor: kdor ne dela, naj tudi ne je! Toda, to pravilo ne velja le za posameznega človeka, ampak tudi za cele narode. Narod, ki ne dela, naj tudi ne je, naj ne uživa! Kdor ne seje, ne sme pričakovati žetve! To se pravi: narod, ki nima sposobnosti ali volje za samoniklo delo, ki ne zna sam, iz sebe, ustvarjati podlag za svoj obstanek, naj tudi ne živi, naj ne uživa dobrot in svoboščin samosvojega življenja! Je že res, da ne more noben narod dalje snovati, ne da bi se opiral na to, kar so ustvarili drugi narodi pred njim, prej došli v zgodovino, da so ustvaritve vseh narodov na raznih poljih snovanja človeštva. Ali, to ne daje še nobenemu narodu pravice, da bi smel biti parasit, da bi se mogel samopašno in brezdelno rediti na telesu drugih, da bi hotel živeti le od dela sosedov. Sodelavec mora biti na vseh poljih uma in roke po svojih močeh in sredstvih, ki so mu na razpolago, — in taka sredstva so v vsakem narodu, ako jih le zna izrabljati in svoje duševne sposobnosti prekovavati v realne pridobitve! Gorjé narodu, ki se zanaša le na kakš slučajne pomoči ali zaščite, na slučajnosti. Sam mora ustvarjati, sam delati, sam graditi svojo bodočnost, kajti to, kar si ustvaril sam in s svojim delom, ima realno vrednost, je trajno in postavlja trdne fundamente. To je resnica, ki jo moramo imeti vedno pred očmi in izvajati iz nje naravno posledico — svoje delo!

Ali, vsaka zamisel, vsaka namera, vsako početje, mora dobivati pobude iz njega samega, ki naj dela! Od kod morejo prihajati nam taka pobuda, taki impulzi? V nas mora biti živa iskra ljubezni — do samega sebe! Ljubezen vžiga skrb za svoje življenje, za svoj obstanek, oživlja delo za svoje izpopolnjevanje, a skrb oživlja voljo in potrebne energije.

Često govorimo: vzgajajmo značaje, glejmo, da bomo narod značajev! To treba res, in kdo bi mogel oporekati tej veliki potrebi?! To je naša velika naloga. Ali vsporedno s to nalogo moramo vršiti tudi to, o kateri govorimo tu. Zato kličem rojakom: glejmo, da bomo narod delavcev — vsakdo po svojem položaju in svojih zmožnostih, a vsi za isti cilj! V tem in onem gredo lahko naša mnenja navskriž — tako je povsod, kjer je ljudi, ki mislijo, in zlo za narod bi bilo, ako bi ne bilo temu tako —, toda kraj vseh navskrižij moramo imeti zavest, da smo sestavni deli iste skupnosti, ki smo jej dolžni vsi vso svojo gorečo ljubezen, ki čudotvorno ustvarja dela!

O da, ljubezen in zvestoba sta čudotvorni, vsemočni, vse premagljivi etični sili. Odklanjati pa moramo tisto krivo razumevano »ljubezen« do svojega naroda, ki se pojavlja v odurnih in le zlo provzročujočih oblikah šovenstva. Ljubezen do sebe ne sme pomenjati mržnje do drugih. Neizprosni in nepopustni bodimo na brambi svojega, ali ta bramba svojega naj se nikdar ne izpreminja v napadalnost napram drugim. Braneči svoje pravo, ne odrekajmo spoštovanja do drugih! Naše delo za svoje življenje naj vsikdar sloni na teh principih krščanstva in resnične kulture! Ravno ta velikonočni čas, v katerem prihaja versko čutstvovanje do najlepšega, najvzvišenejega izraza, ki pa pomenja ob enem tudi proslavo civilizacije, bratstva in enakosti med vsemi ljudmi in narodi, idej, ki so jih sedanji dogodki napisali vsemu človeštvu s plamtečimi besedami v bodoče ravnanje in v smernico njihovega stremljenja: ravno ta čas se mi vidi najumestneji, da zakličem rojakom: **Delajmo, snujmo kot komponenti vseobčega napredka, ljubimo svoje in spoštujmo drugo!** To je pot, ki vodi do velikega cilja; do naše bodočnosti!

Domače vesti.

Smrtna kosa. Včeraj je po kratki in mučni bolezni umrl g. Anton Kalin. Služil je kot vojak ves čas vojske, a sedaj ko se je povrnil k svoji družini, mu je neusmiljena bolezen prerezala nit mladega življenja. Bil je zaveden narodnjak. Večni mu mir in pokoj! Ostalim naše najiskrenejše sočutje!

Vprašanje preskrbe mesta tržaškega z vodo. Na neki konferenci »Jadranske družbe za prirodne znanosti« je poročal inž. Alojzij Picciola o raznih načrtih za napeljavo vode v Trst. Na prvo mesto je postavil načrt pok. inž. Frana Pittonija, na zadnje pa onega za napeljavo iz Timava, za katerega se je svojedobno »liberalna« večina občinskega sveta najsrditeje potezala, češ, da bi bilo to najidealnejša preskrba, za katerega izvedbo so hoteli nakupiti zemljišče kneza Thurn-Taxisa, vredno 100.000 K, in sicer za desetkrat večjo ceno, in proti kateremu se je socijalno demokratična opozicija tedaj borila z obstrukcijo. Pittoni je hotel napeljavo iz Reke, ker to bi bil vodovod z višine, brez umetnega dviganja vode, izkoriščajoč naravne

---

PODLISTEK

Nikolaj Sevirjov.

Ruski spisal M. Arcibašev. — Poslovenil M. A—č.

»Tega ne bo nikoli,« pravi Sevirjov hladno. »Z istim korakom kakor ta razvoj, gredo izpremembe življenja... Boj za obstanek je večen, neizpremenljiv zakon, ki more končati samo z nehanjem življenja.«

»Vi torej ne verujete v izboljšanje življenskih oblik?«

»Verujem le v nove, — nikakor v izboljšane.«

»In čemu ne?«

»Človek ni srečen ali nesrečen, ker ga zadene zla ali dobra usoda, temveč zato, ker mu je prirojena zmožnost, da občuti tugo in veselje. Če bi si bil mogel pračlovek iz najstarejših časov predstavljati današnjo dobo, bi se mu zdela brezdvomno, kakor raj. Ta raj imamo danes mi v resnici na zemlji, in vendar smo, če ne bolj, vsaj toliko nesrečni, kakor je bil on... Ne, jaz ne verujem v nobeno zlato dobo!«

»Čujete«, pravi Aladjev ogorčeno: »to je vendar satansko pomanjkanje vsake vere! Oprostite, toda meni ni mogoče verjeti, da mislite to resno...«

»Obžalujem«, dene Sevirjov in se hladno nasmehne.

»Hvala lepa! To je vendar strašno!«

»Ali sem morda trdil, da je dobro?«

Aladjev je molčal in s polnim sočutjem opazoval pred seboj sedečega. Jasno mu je postalo, odkod izvira čistota in hladnost njegovega pogleda. V duši tega človeka sta bivali le samota in tema. Poleg tega je morda ostalo v njej tudi neko hrepenenje po maščevanju, ki pa ni namerjeno proti kaki gotovi osebi, in silen občutek gnjusobe.

Sevirjov je vrtil hitrejše palec okrog palca, toda naenkrat je vstal, kakor bi mu prišlo nekaj novega na misel.

»Na svidenje«, je dejal; »od potovanja sem še truden in nimam navade, da bi mnogo govoril...«

Aladjev mu je mehanično podal roko in šele, ko je Sevirjov že skoraj odprl vrata, ga je nenadoma vprašal:

»Prosim vas, povejte mi... Ali ste res delavec?«

Sevirjov se je smehljal.

»Da, delavec sem. Čemu se vam zdi to tako neverjetno?«

Nato je odšel, vrata je zaloputnil za seboj.

Aladjev je še dolgo hodil v svoji sobi od enega konca do drugega, ozlovoljen je pušil papirosko za papirosko in v mislih je nadaljeval pregovarjanje. Ker ni bilo več njegovega nasprotnika, se mu je zdelo neovrgljivo lastno mnenje; vedno bolj se je potapljal v svoje sanje, in bodočnost se mu je prikazala kakor negotov, toda žareč obraz. V duhu je gledal sliko neskončnih polj in travnikov, gozdov in vasi, katerih neskončnost je vsebovala dobrino in tugo trpečega ljudstva v tihem objemu, dobrino in tugo bodočega pravičnega življenja.

Aladjev je hotel pisati nekaj velikega, nekaj ogromnega. Na presunljiv način je hotel izraziti to, kar ga je mučilo in tudi razveseljevalo. Glava mu je gorela in solze so mu napolnile oči; sen mu je bil tako blizu, tako lahko dosegliv. Toda v trepeči zavesti njegove nezmožnosti in slabosti so mu upadale peruti njegove duše.

Težak vzdih se mu je izvil iz prsi in pohlevno, obenem tolažeč svojo dušo, si je rekel:

»Nič ne dene; če ne izvršim jaz, doprinese kdo drugi. Vendar hočem storiti svoje.«

Nekoliko časa je stal še v svoji sobi, opazujoč z vlažnimi očmi in prazno glave Tolstejevo sliko, visečo na steni, ki mu je vračala pogled trdo in prodirno.

Potem je postavil svetilko in škatljo s papiroskami na mizo, polno časopisov, iztegnil se in začel pisati.

Dolgo je sedel tam, skoro do jutranje zore in pisal neprenehoma.

Poln ljubezni in z resnično pobožnostjo je pripovedoval o smrti kmetov, ki so jih usmrtili zaradi njihovega prepričanja; molče so umirali in preprosto, iz tega niso napravljali junaštva, niti navdušenih himen, kakor niso smatrali, da bi bile njim znane stvari, ki so prikrajšane drugim. Gosti dimi iz papirosk so obdajali svetilko dvigajoč se proti stropu; v stanovanju je bila globoka tišina in skozi okno je gledala samo temna noč. Nemogoče si je bilo predstavljati, da je ta mrtvaška tišina samo navidezna, in da tam nekje za hišami in strehami, na oni strani širokih cest gori tisoče ognjev, da se vali tam hiteča in žlobudrava množica, da vabijo goste restavranti, razsvetljeni, kakor dan, da blešče na plesiščih gola pleča in da se glasijo v gledališčih melodični napevi, da se razgovarjajo ljudje, se v ljubezni objemajo, da se težko borijo za malo življenja, živijo, uživajo in umirajo.

Za steno je ležal Sevirjov nepremično na svoji trdi postelji in strmil s široko odprtimi mrzlimi očmi v temo.

II.

Edino okno Sevirjove sobe je imelo razgled na zid, čez katerega si videl košček sivega neba, razdeljenega v posamezna polja z okajenimi dimniki. Soba je imela prav poseben značaj. Vsled povsem praznih sten se je zdela preveč svetla in mrzla, na tleh ni bilo najmanjšega prahu, na mizi niti knjig niti časnikov, in če bi ne bil navzoč sam Sevirjov, ki ni sedel niti pri oknu, niti pri mizi, temveč poleg zaprtih vrat sosednje sobe, bi lahko mislili, da soba ni obljudena. Nepremično in trdo je sedel na edinem stolu, ki se je nahajal v sobi, postavivši ga poleg vrat, obrnjen s hrbtom proti njim. S prsti je nalahkoma prebiral po kolenu. Njegove oči so motrile brezčutno predsè, kakor bi mehanično opazovale posteljo; toda na gotovih, komaj znatnih gibanjih, s katerimi je zasledoval vsako najmanjše šumenje, se je videlo, da sledi vsakemu dogodljaju v malem stanovanju z največjo pazljivostjo. Najprvo je slišal, kako je pil Aladjev čaj, potem ga je čul odhajati. Nadaljujoč svoja opazovanja je poslušal oddaljene glasove, ki so mu naznanjali lahno in skoraj neslišno dogodke enakomernega in neznatnega življenja okrog njega.

Za vrati, pred katerimi je sedel, je stanovala, kakor mu je bilo znano, še zelo mlada, naivna in nekoliko gluha šivilja. Na to je sklepal, ker je slišal neprestano ropotanje šivalnega stroja, iz svežega glasu deklice, iz materinskega, včasih celo zmerjajočega glasu stare gospodinje in iz neprestano se ponavljajočega, na ganljivo neokreten, boječ način se glasečega vprašanja: »Kako ste rekli?«

padce. Mogli bi se zgraditi reservoarji, ki bi zagotovili neizčrpno množino vode. Večina mestnega sveta pa je — kakor rečeno — odklonila ta načrt ter je hotela izvesti onega iz nižav Timava. Tudi to je tako-le en izgled o nekdanjem »liberalnem« gospodarstvu!

Občinski davek na nepremičnine. Mestna občina naznanja: Na podstavi naredbe glavnega tajništva za civilne zadeve od januarja m. l. št. 203.23 se naznanja, da se podaljša deželni zakon od 27. janauarja 1913 št. 13 B. L. in O. P. glede vpeljave občinskega davka na zviševanje nepremičninske vrednosti (plus vrednost), ki je bil v veljavi celo leto 1918, še na eno leto in sicer od 1. januarja do 31. decembra 1919. Ostane še vedno v veljavi naredba, ki jo prepisujejo §§ 14 in 16 omenjenega zakona glede naznanitve morebitnega prenosa nepremičnin. Prestopniki zapadejo kaznim predvidenim po § 12 dotično 23.

Ali nočemo gledališča, ali ga hočemo? Te dni smo prejeli dopis, v katerem pisec z vso ostrostjo obsoja dejstvo, da še sedaj, ko imamo resno gledališče, ki — uvažujoč preskromne naše razmere — daja več, nego smo mogli pričakovati, nepoklicani prirejajo na svojo roko dramatične predstave dvomljive vrednosti in škodujejo s tem našemu gledališču ne le v materijalnem, ampak tudi v umetniškem pogledu, ker pokvarjajo ravno tisto, po čemer najbolj stremi sedanje naše gledališko vodstvo: dobri okus in pravi smisel za pravo umetnost: tisto, ki naj vzgaja naše občinstvo in je dviga kulturno in ki naj pomore, da bo z igralci na odru tudi vse občinstvo sodelovalo, da bo naše gledališče res — kulturna institucija, ena najplemenitejih in najizdatnejih ostankov v skupni naši organizaciji. Da-si stvarno popolnoma soglašamo z dopisnikom, vendar nismo priobčili njegovega dopisa, ker se nam je zdela beseda prerezka in preojstra in ker bi mogla neprijetno zadeti pri raznih naših društvih, posebno po okolici. Zato pa naj uredništvo samo izpregovori odkrito besedo, dobrohotno svarilo. Če naša društva pridajajo na svojih prireditvah kako igrico tako reloč v zabelo — posebno še, ker vemo, da naše ljudstvo želi tega izlasti po okolici — naj le bo in mi smo začetji, ki bi oporekali temu. **Nedopustno pa je in obsojamo z vso odkritostjo,** če poedinci, več ali manje — nepoklicani prirejajo dramatične predstave **kot take** in to morda še včasih z namenj, ki niso povsem neoporečni. Naj dotičniki ne mislijo nikdar, da tak odpor proti njihovemu početju izhaja iz kake zavisti, ali ambicijoznosti in samoljublja gledališkega ravnateljstva. Tako mnenje je povsem krivo. Igralci na našem odru se uveljavljajo lahko brez vsakega ozira na to, ali je nekaj več ali nekaj manje poslušalcev. Umetniki niso torej prizadeti prav nič, a istotako jih ne začevljejo eventualni manjši dohodki od predstave. To je stvar uprave in ne škoduje njim čisto nič. Ozlovoljenost je zato, ker je gledališko vodstvo z vsem srcem udano svoji nalogi, ker želi, da bi se iz sečanjih skromnih začetkov res razvilo pravo gledališče, ki bo v polni meri dosegalo svoj veliki namen. Za to pa ne zadošča le njegova volja in želja, marveč mora pomagati vse občinstvo, a to bo le tedaj, če se bo v njem negoval pravi smisel za dramatično umetnost. Predstave pa, ki jih prirejajo nepoklicani poedinci, le kvarijo smisel. Izpregovorili smo: brez nikakega nasprotstva do nikogar in le radi stvari.

Meso za bolnike. V sredo, četrtek in petek se bo prodajalo proti zdravniškemu spričevalu meso za bolnike v sledečih prodajalnah: Stabile, S. Lucia 4, Bruna, Beccherie 1, Cossich, Ugo Foscolo 2, Comisso, Campo S. Giacomo 19, Crisman, Cesare Battisti 27, Trocca, Commerciale 5.

Pogreša se 12-letni fantič Ferdinand Rolca z Zgornje Grete št. 445. Odšel je iz hiše v soboto zjutraj in od tedaj nimajo starši nobene sledi več o njem. Fant je za njegovo starost srednje velikosti, sicer pa krepko razvit. Oblečen je bil v belo mornariško obleko s temnimi črtami. Čevlji rmeni, čepico sivo, majo rdečo, suknjico modro. Govori slovensko, italiansko in nemško. Kdor bi našel kako sled po njem, naj nemudoma — proti nagradi — sporoči obupanim staršem, ali pa oblasti. Prosimo v imenu očeta, ki se je pred nami topil v neopisni žalosti in joku.

Danes ob štirih popoldne orkestralna vaja za »Palčke«. Prosim, da pridete točno. I. G.

Prejemki prodajalnic aprov. komisije za mesec februar znašajo K 1,427.095'18.

Šla je s sekiro nad moža! Antonija roj. Laurencich je bila ločena od svojega moža Ivana Germanis, ki je stanoval v ulici Pozzo Bianco 4 I. Na 12. t. m. se ga je Antonija še precej nabrala ter se »v rožcah«, polna koraže, podala k svojemu bivšemu možu. Ni še znano, kaj da je od njega hotela, a jasno je, da je prišlo med njo in možem do hudega prepira, v katerem je Antonija zgrabila sekiro in udarila žnjo moža po glavi. Hudo babnico so odpeljali karabinjerji na policijsko postajo, kjer je iskrečih oči vpila, da mu je sedaj vendarle pokazala. Karabinjerji so za vsak slučaj vzeli njeno vpitje na zapisnik in jo potem zaprli, da se prespi. Ko se je pa babnica iztreznila, ji kar ni šlo v glavo, da je kaj možu storila. Nič ni hotela vedeti o svojem strašnem činu. Toda zvijača ji ni koristila! Policija se ni na njene besede prav nič ozirala, temveč jo je pridržala v luknji. Nesrečnega moža se peljali v bolnišnico.

Nesreča med vožnjo. Predsinoči se je zvrnila na openski cesti kočija. Štiri osebe, ki so bile v kočiji, so bile vržene nekaj metrov na stran ter so bile več ali manj poškodovane. Nesrečni potniki so bili: Pertot Virgil, Corich Karel, Debenjak Tereza, Weiss Alojzij in Coll Jurkica.

Ni šlo! Neznani lopovi so včeraj udrli v neko mesnico v bližini Ljubljanske kreditne banke in so predrli zid v banko. Toda imeli so smolo! Kljub vsem poizkusom se jim ni posrečilo vdreti v blagajne in — odšli so praznih rok. V sveti jezi so pustili svoje orodje na licu mesta.

Nekoliko bolj oddaljena na hodniku, za spuščenimi zavesami sta gomazila med cunjami dva stara moža, kakor ěro v mrhovini, med tem sta se šepetaje pogovarjala. To šepetanje je učinkovalo zoperno, včasih je prenehalo, kakor bi bila starca privlekla na dan kak grozoten predmet.

Nekoč je stopila v Sevirjovo sobo tudi gospodinja, suha, stara ženska z motnimi, utrujenimi očmi. Ko ji je Sevirjov dal najemnino, je opazovala denar dolgo in tipajoč ga s prsti s tužno mirnostjo pripomnila:

»Slepa sem...«

Nekoliko potem je Sevirjov slišal, kako je kazala denar šivilji, na kar ji je odgovorila deklica s srebrnočistim glasom in zelo glasno, kakor imajo navado gluši, ki ne morejo zapopasti, da sliši kdo njihove besede:

»V redu je, popolnoma v redu, Maksimova.«

Tako je sedel Sevirjov že tri ure, niti za trenutek menjajoč svojo držo, le njegovi prsti so se premikali vedno nagleje. Resno in z napeto pozornostjo je vsled nekega nepoznanega vzroka doznaval te brezbarvne glasove, ki so bili zmožni dopovedati mu brez besed, kako revno in borno je navadno človeško življenje.

Naenkrat je vstal, se oblekel in zapustil hišo.

(Dalje.)

Književnost in umetnost.

Prvi koncert orkestra Glasbene Matice.

Izmed tisoč ljudi je morda en sam umetnik, izmed tisoč umetnikov je Bog podelil morda enemu samemu poseben čar. — Ko hodijo taki med nami kot polbogovi, na rokah bi jih nosili in cvetje jim trosili na pot... Potem bi ob takem jasnem solncu izginile še bolj tiste črne sence Nibelungov, ki se po blatu valjajo in stezajo roke po zlatu, da hočejo še bogove spraviti v propast.

Dirigira g. Topić.

Gdč. Kuzmanič, ki sodeluje pri koncertu, se je izšolala v Trstu in nastopila pri koncertih z lepim uspehom. Program je na nekaterih mestih čudovito lep.

1. **E. Grieg: Hjertesor** (Srčne rane.) Elegična melodija zložena na besedilo skandinavske pesmi.

V prvem delu je žalostna misel, kakor bi hotel skladatelj reči: **Oh žalost, žalost! Sreča? Ljubezen? Mladost? Izgubljeno je vse.** Da, izgubljeno! Vse. — (Trikrat se to potrdi.) V srednjem delu je ritmično tako izpremenjen prejšnji spev, da se komaj spozna. **Kam naj denem, kam naj položim srce, ko me tako hudo boli in težko je ko kamen? Pokoja ni nikjer, vse ceste so zaprte in s temo so zastrte.** Končni del, narejen iz prvega, je stopnjevan: **Ni pomoči! Žalost, žalost! Sreča nedosežena, ljubezen nikoli vžita, mladost minula... vse je izgubljeno, izgubljeno je vse, prav vse —**

2. **Rozkošuj: Dve noveleti.**

a) Allegro moderato in b) Andante. To sta majhni lirski skladbi; prva ima lahek plesni ritem združen s fino moderno vsebino. Še lepša je druga v počasnem tempu, ki ima v sredi nekoliko strasten medstavek. To skladbo izvaja orkester idealno lepo.

3. **F. Chopin: H mol Scherzo.**

Ta točka, ki jo izvaja naša rojakinja, pianistka g. Kuzmanič, je vzeta iz klasične literature. Skladba je na veliko zgrajena, terja od poslušalca zelo razvito muzikalno dovzetnost, da se vživi v posamezne misli in dobi od skladbe tudi primeren celotni vtis.

4. **F. Prochaska: Serenada.**

Najšumnejša skladba vsega sporeda. Na pol šaljiva, na pol resna in sentimentalno vzdihujoča... Pod oknom svoje drage brenka in vsi ti čudni občutki se mu mešajo, dokler se ona ne prikaže.... (Odmor.)

Drugi del sporeda je umetniško še višji in neprimerno lepši od prvega. Vse je v njem sveto kot povzdigovanje duše....

5. **E. Grieg: Preludij iz Suite.** Allegro vivace.

Preludij? Da. Spev kakor bi ga pisal Bach ali Händel. Toda anapestično ritmiran vsak udarec s silnimi akcenti, to bije in kleše in stavi skalo na skalo kakor bi svet gradil in nebeški obok. Kot druga misel nastopi mehek skrivnosten spev v cerkvenem tonu, ki se spušča v sekvencah navzdol in tvori čudovito lep kontrast s prvim.

6. **E. Grieg: Varen (Zadnja pomlad.)** Elegična melodija na besedilo skandinavske pesmi.

Pod vrbo ob potoku je spala vila. Zgane se in prebudi. Je že pomlad? Pomane si oči popravlja si lase — vse zlate — glavo dvigne. Z neba se vlije svetloba in solnce vstaja više in više in glej cvet se sklone k cvetu in mu šepeče skrivnostno bajko o pomladi ki vzbuja k življenju zopet vse... Vila se zgane... Pomlad je! Oh, kje si moja prva pomlad, moja ljubezen, moja mladost? Povrni se, povrni! Kakor lep spomin se tam v zračnih višinah — nedosežnih — vrača mladost, ljubezen, pomlad (Vijolini, razdeljeni v štiri parte, prinašajo ta nebeško lepi spev, ki spominja na preludij iz Lohengrina.) Mladost ti moja si se povrnila in v naravi je tudi pomlad in moje srce vriska od veselja in ne jenja. — En sam bolestni akord (kakor pihljaj vetra) in pomladi ni več...

7. **F. Liszt: H mol Balada.**

Balada je skladba, zložena po pravljici in slika vse, kar se je v pravljici čudovitega zgodilo s pomočjo glasbe. To je nekaka drama v glasovih namesto besed.

8. **P. Čajkovsky: Elegija.**

Zadnja skladba, najlepša izmed vseh. Molitev iz najglobljе globine srca in grozna ruska sila je v nji, kjer se v obupu duša prepira z Bogom...

V začetnem delu se zdi, kakor bi človek v trenotku najhujše borbe sam s seboj v obupu stezal roke strastno v skrajni bolesti više in više... Moč upade... Zopet se stezajo roke, in zopet... Čuj! iz srca se zlije proseča pesem, kakor molitev — vijolini prinašajo ta spev, potem ga povzamejo vijolončeli, v vijolinih se stopnjuje zmeraj bolj, zmeraj bolj, do skrajnosti, da srcé vriska od veselja in da se nebo mora odpreti taki molitvi... Zaganja se pesem zopet od začetka in se zaganja še više, da je srce naenkrat veselja polno kakor morje... In zopet iznova... Ista pesem se potem oglasi v vijolah — in kakor bi angeli obkrožali molitev, dvigajočo se k Bogu, obkrožajo pesem okraski vijolinov in jo povzamejo tudi oni in jo stopnjujejo do skrajnih mej. — A glej... kakor bi se nebo zaprlo zopet, v ozadju se vidijo le temne roke, ki si se v obupu proseče dvigajo še bolestneje navzgor. — Oglasi se bled, spačen spomin na tisto molitev, na tisto nebo... Še hujša je borba, ki se oglasi v srcu: Bog o Bog, kaj si ti Satan? Glej, še Satan bi pokazal duši, ki jo k sebi vabi, mamečo luč, da ne omaga na poti... In ti Gospod? Krčevito so roke sklenjene in se stezajo više in više. Čuj vzdih, srce poka in njegovi udarci se slišijo enakomerno kot udarci usode, ki se ne da odvrniti. — Ta je začnja borba. Obup se izpremeni v udanost. Telo je strto in pade. Duša sama očiščena se dvigne v nebo.

Ne pravim, da si je treba pod skladbami predstavljati edino to in nič drugega. Služi naj le v pomoč, da dobimo od skladbe lepši vtis. V resnici je svet glasov nekaj drugega, nego svet besed in glasovi se z besedo opisati ne dajo.

Povdariti pa moram, da je neobhodno potrebno zdaljšati oder, da bo orkester nekoliko više nego pslušalci; drugače se glasovi, nastali niže nego ušesa poslušalcev, ustavijo že ob prvi vrsti sedežev in vsi drugi ne bomo imeli nič od tega.

Ivan Grbec.

ZALOGA UR IN ZLATAHINE ::: A. POVH v Trstu
na veliko izbero se vdobi pri
TRG BARRIERA VECCHIA ŠTV. 3.

†

S tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in znancem, da je naša iskrenoljubljena hčerka in sestrica

Savica Meljavec

včeraj ob 10 dop. izdihnila svojo blago dušo v nežni mladosti komaj 8 in pol mesecev.

Pogreb se bo vršil jutri, 23 t. m., ob 10 dop. iz hiše žalosti ul. Ant. Stopani 5, II.

TRST, 22. aprila 1919.

Ivan, Angela, starši.
Ivanček, Mirko, brata.

†

S potrtim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskrenoljubljeni soprog, oče, sin in brat

Anton Kalin

včeraj po kratki in mučni bolezni v starosti 35 let mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil jutri, v sredo, 23. t. m. ob 2.30 pop. iz hiše žalosti ul. Belvedere 49 v rojansko cerkev in od tam na pokopališče k sv. Ani.

TRST, 22. aprila 1919.

Julija, soproga. — **Anton,** sin. — **Ida, Marija,** hčere **Marija,** mati. — Bratje in sestre.

MALI OGLASI
se računajo po 10 stot. besedo.
Najmanjša pristojbina L. 1.—.
Debele črke 20 stot. besedo.
Najmanjša pristojbina L. 2.—.

Urar sprejema popravila ur vseh vrst; delo točno, cene zmerne. Velkavrh, ul. Tigor 5, I I. 3457

Kupujem vreče. Ul. Solitario 19, Margon. 3570

Prodam večjo množino belega v pavskega v na po znižani ceni za prist ost sejmči. Od sto litrov naprej. Po trežba na dom. Zunaj nžitninske čete direktno iz Vipave. Pripo oča se Štrancar v Lonjerju ti. žel. postaje Vrdela. (3534

Gospodična išče mebilirano sobo. Ponudbe na Inser. odd. Edinosti. P 111

UMETNI ZOBJE
z in brez čeljusti, zlate krone in tudi obrobki
VILJEM TUSCHER koncesijonirani ZOBOTEHNIK
TRST, ul 30. oktobra (ex Caserma) 13, II.
Ordinira od 9 predp. do 6 zvečer.

PRIPOROČLJIVE TVRDKE

TRGOVINA JESTVIN
ulica Campanile 12 (trg Ponterosso). Zaloga: kave, riža, čaja, olja, testenin, masti, slanine, mila, čokolade, marmelade, sardin, kondenziranega mleka, biškotov ter raznovrstnih vin in likerjev itd.

MEHANIČNA DELAVNICA.
Odlikovana livarnica Osvaldella. Via Media 26. Izdelovanje in poprava strojev in motorjev. Proračuni.

KNJIGOVEZNICA.
Pietro Pippan, Trst ulica Valdirivo 19. Artistična vezava. Žepni koledarji lastnega izdelka. Vpisniki (registri) posebnega sistema. 201

MAJOLIČNE PEČI IN ŠTEDILNIKI.
M. Zeppar, ul. S. Giovanni 6 in 12. Najboljša izdelovanja in najpopolnejša vrsta. Cene zmerne. 202

HOTEL CONTINENTAL
Trst, ulica San Nicolò št. 25 (blizu Corsa). Prenočišče za vojake. Dvigalo. Cene zmerne. Postrežba točna. 190

PAPIR.
Velika zaloga papirja za ovitke, papirnatih vrečic lastne tovarne. Valčki raznih barv in velikosti. Cene zmerne. Gastone Dollinar, Trst, Via dei Gelsi 16. 256

DAMSKA KROJAČNICA
A. Rieger, Trst, ulica Commerciale 3. Izdeluje vsakovrstne obleke po angleškem in francoskem kroju, plesne obleke, obleke za poroke, bluze za gledališče itd. Cene zmerne. Postrežba točna. 337

Glavno poverjeništvo Vzajemne zavarovalnice na Proseku
prosi cenj. zavarovance, naj vplačajo zavarovalnino bližnjim poverjenikom ali direktno po pošti z navedenjem policne številke na naslov:
Drag. Starec gl. pov. Prosek.

ZOBOZDRAVNIK
Dr. MRAČEK TRST
Corso 24, I. nadstropje
Ordinira od 9-12 dop. in od 3-6 pop.
Brezbolestno izdiranje zob, plombiranje in umetni zobje.

ZLATARNICA G. PINO, TRST
se nahaja na Korzu št. 15 (bivša zlatarnica G. ZUCKOVITZ & Figlio)
Velika izbera srebrnih in zlatih ur, uhanov, verižic itd.

ALCOOL se dobi pri
JAKOB PERHAUC, ul. Acque št. 6

AVGUST ŠTULAR
je odprl zopet svojo odlikovano KROJAČNICO v ulici S. Francesco d'Assisi št. 34, III. n.
Priporoča se slav. občinstvu za nova dela in popravila.

ZOBOTEHNIŠKI ATELJE
ARTURO COEN in VITTORIO TRAMARINI
zobotehnika v Trstu, ul. S. Giovanni št. 14, I. nadst: Ordinirata od 9-1 in 3-6 pop.

Dr. O. MORPURGO
ZOBOZDRAVNIK v Trstu, ul. Gioachino Rossini 17, vogal ul delle Poste.
:: Izdiranje zobov brez bolečin :: PLOMBIRANJA. :: UMETNI ZOBJE.

Mlekarja
vešča strojnika
išče Mlekarska zadruga v Trnovem na Kranjskem.

ALBERT MALDINI
Trst — Largo Santorio št. 4 — Trst
Autorizovani elektrotehnik. — Prejema naprave električnih luči, motorjev in popravlja vsa v to stroko spadajoča dela kakor tudi za plin in vodo po najnižjih cenah za Trst in okolico.

VINO
I. vrste se vdobi po **L 1.70**
v skladišču
ANTONA ŽERJAL
ul. Carintia štev. 10 (Torrebianca)

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu.
(Lastna palača). Ustanovljena leta 1838.
Zavarov. proti škodi, povzročeni po ognju, streli in eksplozijah. Zavarovanja steklenih plošč proti razbitju. Zavarovanja proti tatvini z vlomom. Zavarovanja pošiljatev na morju in po suhem. Življenjska zavarovanja v najrazličnejših kombinacijah. **Delniška glavnica in rezerve dne 31. decembra 1915 K 199,625.992'40.** Stanje zavarovalne glavnice na življenje (31. 12. 1915) K 516,405.849'—. Odkar obstoja družba, je bilo v vseh branžah izplačano na škodah K 872,453.443'85. Zastopstva v vseh deželnih glavnih mestih in važnejših krajih.

Novo pogrebno podjetje - Trst
Corso 47 (pri trgu della Legna) Telef. 1402.
Preskrbuje vsakovrstne pogrebe, prevoz mrliče na vse kraje države. Zaloga in razprodaja mrtvaških predmetov, krst iz kovine in vsakovrstnega lesa v raznih oblikah, vencev, sveč itd. po zmernih cenah. Skladišča v lastnih prostorih via Tesa 31. — Brzojavi Novo pogrebno podjetje — Trst.

Tropinovec, Konjak, - Rum, Pelinkovec, - Vermouth Cinzano, Marsala Florio, Kruškovec in razni likerji
se dobijo po znižanih cenah pri tvrdki
Jakob Perhauc
Trst, ulica delle Acque 6.

Dne 15. maja t. l.
se izselimo iz dosedanjih prostorov, zato prodamo vso obstoječo zalogo
angleškega blaga
za moške obleke in drugo po znižanih cenah.
BOHINEC & C., Trst
ul. Ponterosso št. 8, vogal ul. Nuova št. 13.

Novo skladišče.
Veliko skladišče klobukov dežnikov, belih in pisanih srajc, platna, žepnih robcev, moških nogavic itd. itd.
K. CUENKEL, Trst, Corso štev. 28
Cene zmerne. Postrežba točna. Narodna trgovina. — Narodna trgovina.

Umetni zobje!
Zobotehniški ambulatorij
Občine
Občine štev. 378, I. n.
v hiši lekarne
Odprto od 9 do 1 in od 2 do 5

JADRANSKA BANKA
Dein. glav. K 30,000.000, Reserve K 8,000.000
Centrala: TRST
Via Cassa di Risparmio 5 - Via S. Nicolò 9
Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Zadar, Ekspozitura: Kranj.
Obavlja vse v bančno stroko spadajoče posle.
Sprejema vloge v Lirah
na hranilne knjižice proti 3½% letnim obrestim v bancogiro-prometu proti 3% letnim obrestim. Na odpoved navezane vloge sprejema po najugodnejših pogojih, ki se imajo pogoditi od slučaja do slučaja.
Daje v najem varnostne predale (Safes déposites).
Blagajna posluje od 9 do 13.

TISKARNA EDINOST V TRSTU
REG. ZADR. Z OM. POROŠTVOM
UL. SV. FRANČIŠKA ASIŠKEGA ŠTEV. 20
TELEFON ŠTEV. 1157
OPREMLJENA Z NAJMODERNEJŠIMI STROJI IN PRIPRAVAMI IZVRŠUJE VSA V TISKARSKO STROKO SPADAJOČA DELA V NAJLEPŠIH OBLIKAH, TOČNO IN PO JAKO ZMERNIH CENAH